

ENONTEKIÖN KUNTA

Ounastie 165

99400 ENONTEKIÖ

Puh./ neuvonta: 040 4876 980

Fax: 016 521 050

29.10.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntö, Dnro OKM/57/010//2014

**ENONTEKIÖN KUNNAN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE
LAEIKSI LUKIOLAIN, AMMATILLISESTA PERUSKOULUTUKSESTA ANNETUN LAIN,
AMMATILLISESTA AIKUISKOULUTUKSESTA ANNETUN LAIN SEKÄ VAPAASTA SI-
VISTYSTYÖSTÄ ANNETUN LAIN 4 §:N MUUTTAMISESTA**

Enontekiön kunnanhallitus on kokouksessaan 27.10.2014 § 228 käsitellyt asiaa ja lausuntonaan toteaa seuraavaa:

Enontekiön kunnanhallitus kiittää mahdollisuudesta saada lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4§:n muuttamisesta.

Enontekiön kunta ilmaisee huolensa lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisen turvaamisesta erityisen harvaan asutuilla ja syrjäisillä seuduilla. Lukiolain 3§:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että järjestämisluvaharkinnassa voitaisiin ottaa huomioon valtakunnalliset ja alueelliset erityispiirteet osana koulutuksen saavutettavuutta, kuten ruotsinkielisen ja saamenkielisen väestön koulutustarpeiden turvaaminen. Harkinta asiassa osoitetaan kuitenkin opetus- ja kulttuuriministeriölle, joka voisi lakiesityksen nojalla arvioida järjestämisedellytyksiä hakemusten perusteella. Järjestämisedellytyksien arviointi perustuisi kokonaisuuden huomioon ottavaan tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Luvan hakijalla ei lakiesityksen mukaisesti olisi lakiin perustuvaa oikeutta lukiokoulutuksen järjestämisluvan saamiseen, vaikka luvan myöntämiselle säädetty edellytykset täyttyisivät.

Enontekiön kunnan näkemyksen mukaan lakiesityksen perustelut loukkaavat mahdollisesta perustuslain 121§:n mukaista kunnallisen itsehallinnon suojaa. Lukiolain on taattava vähintäänkin kunnille koulutuksen järjestäjinä

ENONTEKIÖN KUNTA

Ounastie 165

99400 ENONTEKIÖ

Puh./ neuvonta: 040 4876 980

Fax: 016 521 050

29.10.2014

oikeus järjestämisluvan saamiseen, mikäli luvan myöntämiselle säädetty edellytykset täyttyvät. Lakiesityksessä näistä edellytyksistä on kuitenkin säädetty niin yleisluontoisesti, että luvan myöntäjällä on käytännössä oikeus tehdä tarkoituksenmukaisuusharkinnan nojalla järjestämisluvasta millainen ratkaisu tahansa.

Enontekiön kunta esittää, että lain yksityiskohtaisiin perusteluihin kirjataan maininta, jonka mukaisesti kunnilla on lakiin perustuva oikeus järjestämisluvan saamiseen, mikäli luvan myöntämiselle säädetty edellytykset täyttyvät. Edelleen Enontekiön kunta esittää, että luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään yksityiskohtaisesti alueelliset erityispiirteet huomioiden. Lakiin tulee liittää maininta, jonka mukaisesti kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun asetuksen (1512/2011) mukaisilla kunnilla, joiden syrjäisyysluku ylittää arvon 0,50, taataan oikeus lukiokoulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestämiseen. Näiden kuntien osalta ei näin ole tarkoituksenmukaista peruuttaa järjestämislupia lakiesityksessä säädettyssä määräajassa. Tällaisia kuntia on Suomessa noin 60 kappaletta. Edelleen saamelaisalueen kunnille on erityisesti turvattava oikeus saamenkielisen lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön opetuksen järjestämiseen. Lakiesityksen tulisi rajoittaa OKM:n suorittamaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa siten, ettei Suomeen muodostu kuntia tai alueita, joissa oppilas ei voi opiskella keskiasteen oppilaitoksessa kotoaan käsin.

Enontekiön kunta haluaa lopuksi huomauttaa, että lakiesityksen keskeiset ehdotukset ja perustelut eivät kaikilta osiltaan vastaa todellisuutta. Lakiesityksen tarkoituksiksi ilmoitetaan, että koulutuksen järjestäjäverkko rakentuisi vahvoista koulutuksen järjestäjistä, jotka palvelevat laajan alueen tai väestöpohjan koulutustarvetta ja järjestäjien työnjako alueella on selkeä. Edelleen lakiesityksen nykytilan arvioinnissa todetaan, että kuntien kiristynyt taloudellinen tilanne on myös heikentänyt koulutuksen laatua ja monessa taloudellisissa vaikeuksissa olevassa kunnassa on suuria haasteita laadukkaan ja tasatarvoisen lukiokoulutuksen järjestämisessä. Lakiesityksessä todetaan, että järjestäjäverkon kokoaminen nykyistä vahvemiksi toimijoiksi turvaisi lukiokoulutuksen saavutettavuutta ja vahvistaisi koulutuksen laatua koko maassa.

ENONTEKIÖN KUNTA

Ounastie 165

99400 ENONTEKIÖ

Puh./ neuvonta: 040 4876 980

Fax: 016 521 050

29.10.2014

Perustelut ovat kestävämmät etenkin erityisen harvaan asuttujen ja syrjäisten kuntien osalta. Järjestäjäverkon kokoaminen nykyistä vahvemiksi toimijoiksi ei paranna näiden kuntien osalta ainakaan koulutuksen saavutettavuutta ja koulutuksen laadun vahvistaminenkin on kyseenalaista. Enontekiön kunta viittaa STT:n viimeisimpään lukiovertailuun, joka ottaa huomioon ylioppilaskirjoitusten tulosten lisäksi myös lukioden oppilaiden lähtötason. Tässä vertailussa Enontekiön erälukio sijoittui neljänneksi. On selvää, että pienissä paikallisissa lukioissa on mahdollista keskittyä paremmin oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin, heidän vahvuuksiinsa ja kehittämisalueisiinsa, kuin suurissa, useiden satojen oppilaiden yksiköissä. On tärkeää muistaa, että erityisen harvaan asutuilla ja syrjäisillä alueilla lukio ja perusasteen 7. - 9.-luokan opetus ovat kokonaisuus. Yhdistelmäviroilla on taattu, ja taataan jatkossakin, kouluihin muodollisesti kelpoiset opettajat. Ilman lukiota moni Suomen peruskouluista jäisi ilman muodollisesti kelpoisia aineenopettajia, joita lakisääteinen opetus kuitenkin edellyttää.

On totta, että useissa kunnissa taloudellinen tilanne on kiristynyt, mutta tätä ei voida käyttää perusteena järjestämislupien peruuttamisessa tai niiden myöntämättä jättämisessä. Jokaisella kunnalla tulee edelleen olla oikeus harkintaan sen suhteen, haluaako se järjestää lukio-koulutusta alueellaan vai ei.

Enontekiöllä 29.10.2014

ENONTEKIÖ KUNNANHALLITUS

Mikko Kärnä
kunnanjohtajaPia Korva
kunnansihteeri vs